

“မြေမှန်-မျိုးမှန်-စိုက်နည်းမှန်-ရာသီမှန်အောင်စိုက်”

ဦးထင်အောင်ရှိန်(စိုက်ပျိုးရေး)

စပါးတင်း(၁၀၀)နဲ့အထက် ထွက်ချင်ရင်

၁။ မြေယာကိုစနစ်တကျပြုပြင်ရမည်- ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စပါးအထွက် စုစုပေါင်းရဲ့ သုံးချိုးနှစ်ချိုးဟာ မြေပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်။ မြေယာမကောင်းရင် စပါးအထွက်မတိုးဘူး။ ရှေးစကားအရ (ရှစ်စပ်က)လည် တယ်ဆိုတာ သမန်းညက်၊ သမန်းနက်၊ သမန်းပုပ်၊ သမန်းအေး၊ သမန်းအိပ်၊ သမန်းညီတာကို ပြောတာ မြေယာမကောင်းရင် စပါးအထွက်မတိုးဘူး။

သမန်းညက်မှ စပါးအမြစ်စွဲမြန်တယ်၊ အမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတယ်၊ သမန်းပုပ်၊ သမန်းအေး၊ရမယ်၊ သမန်းပူမလောင်ဘူး (နီတိုမဖြစ်)ပေါင်းမြက်ထက်ဝက်ခန့် လျော့တယ်၊ အဟာရဓါတ်တိုးတယ်။

သမန်းပြင်ညီရမယ်(ရေသွင်းရေထုတ်မြေပြင်ပေါင်းရှင်း ရိတ်သိမ်းလုပ်ငန်းတွေ လွယ်ကူတယ်။ ကျင်းပျောက် ပင်ပျောက်နည်းတယ်။ ပင်ရပ်ညီတယ်၊ အနှံထွက်ချိန် ရင့်မှည့်ချိန်ညီအထွက် ၂၀%တိုးတယ်။

သမန်းအိပ်ရမယ် ကောက်ကွက် တစ်လက်မအနက်နဲ့ စိုက်နိုင်ပြီး ကောက်ပင်အလှန်မြန်တယ်၊ ပင်ပွား စောစော ထွက်တယ်။

၂။ သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ်ထည့်သွင်းရမည်

စပါးတစ်တင်းရိတ်လိုက်တိုင်း ကောက်ရိုး(၂၃)ပိဿာထဲမှာပါတဲ့ အဟာရဓါတ် ပမာဏနှင့်ညီမျှတဲ့ မြေဩဇာတွေ မြေအတွင်းမှာ ကုန်ဆုံးသွားသည်။ ထို့ကြောင့် စပါးစိုက် တောင်သူတိုင်း ကောက်ရိတ်ပြီးတိုင်း ကောက်ရိုး(၂၃)ပိဿာ ထည့်ပေးမှ မြေတွင်းမှာ မူလရှိရင်းစွဲ အဟာရဓါတ် ပမာဏအတိုင်းရှိနေမယ်။ ဒါကြောင့် စပါး(၁၀)တင်း ရိတ်လိုက်တယ်ဆိုရင် ကောက်ရိုး(သို့)သဘာဝမြေဩဇာ ပိဿာ(၂၃၀)၊ စပါးတင်း(၁၀၀)ဆိုရင် ပိဿာ(၂၃၀၀)ထည့်ပေးဖို့လိုတယ်။

ယခုကောက်ရိုး(၁)တန် = ပိဿာ ၆၀၀ ရှိသည်။

(၄)တန် = ၂၄၀၀ ရှိသည်။

ကောက်ရိုး(၄)တန် = ပုံမှန်(၁)တန်

နွားချေးတင်း(၆၀) = ပုံမှန်(၁၅)တင်း

ထန်းလျက်(၆၀)ကျပ်သား = ပုံမှန်(၁၅)ကျပ်သား

ပုလဲ(၈Kg) = 2Kg

IMO2000gm = 500 gm

ပြုလုပ်ထည့်သွင်းလျှင် စပါးတင်း(၁၀၀)ထွက်မည်။

ဦးဗဟိန်းရေးသော ကောက်ရိုး(၂၀၀)ပိဿာ ထည့်လျှင် စပါးထွက်(၆)တင်း ပိုထွက်သည်ဟု ဆိုထား ပါသည်။

၃။ မျိုးစေ့ကောင်း (မျိုးမှန်)ရမည်

- အရွယ်အစားညီညာ
- အစေ့အဆန်ပြည့်ဖြိုး
- အပင်ပေါက်(၈၀%)ရှိ
- အပင်ငယ်တွင်သန်စွမ်း
- အပင်အရွယ်အစားညီညာ
- ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည်
- ရင့်မှည့်ချိန်ညီ
- အထွက် ၅-၂၀%အထိ ပိုထွက်နိုင်မှမျိုးမှန်သည်။

၄။ ရေမြေဒေသ ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးဖြစ်ရမည်

- ရေမြေဒေသရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီ
- စပါးအရည်အသွေးကောင်း
- ရောင်းချရာမှာဈေးကောင်း
- ကြိတ်ခွဲရာမှာအကျိုးအကြေနည်း
- ချက်ပြုတ်ရာမှာ အိုးတက်
- စားသုံးရာမှာအနံ့အရသာကောင်း

- ပင်ပွားထွက်အားကောင်း

- အထွက်နှုန်းတည်ငြိမ်သောမျိုးဖြစ်ရမည်။

ကိုယ့်လက်ကွက်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့မျိုးကိုသုံးရမည်။

၅။ မြေခံ/မြေဩဇာ(ဓါတ်)ထည့်သွင်းရမည်။

-တီစူပါ၊ပိုတက်၊မြေခံ ၁/၂ အိတ် ၁/၄ ပုံ ထည့်ပါ။ ပုလဲကို(၃)ကြိမ်ကျွေး

ပထမအကြိမ် ကောက်ပင်လှန်ချိန်တွင် ထည့်ရမည်။ စပါးသက်ရက် (၂၀)မှစပြီး (၄၅)ရက်အတွင်း ပင်ပွားလှိုင်လှိုင်ပွားတာတွေ့ရ။ စောတဲ့ပင်ပွားက အနှံထွက်နိုင်တဲ့ ပင်ပွားများဖြစ်သည်။ အဲဒီ ကာလမှာ ပုလဲကိုကျွေးမှ ပင်ပွားလှိုင်လှိုင်ထွက်၊ ပင်ပွားကြီးထွားသန်စွမ်းမယ်၊ ထွက်လာမည့်အနှံတွေ အောင်မယ်။

ဒုတိယအကြိမ် အလံရွက်ထွက်စပြုချိန်မှာ ကျွေးရမည်။ အနှံမထွက်မှီ (၁၅)ရက်အလိုနှင့် အနှံထွက်ပြီး(၂၅)ရက်အတွင်း စုစုပေါင်း (၄၀) အတွင်း နေသာချိန်နှင့်ကိုက်ညီအောင် ချိန်ကိုက်ကျွေးမိုးစပါး ပုလဲအိတ်ကြီး (၁/၃) နှင့် နွေစပါးကို (၂/၃)ကျွေး

နေရောင်ခြည်ရတာနှင့်အမျှ စပါးပင်က ကစီဓာတ်များများ ချက်လုပ်နိုင်တယ်၊ ကစီဓာတ်ပမာဏများရင် အောင်စေ့များတယ်

တတိယအကြိမ်အနှံမထွက်မှီ (၅)ရက် အလို ပုလဲကျွေးပါ။ ပုလဲကျွေးရင် စပါးရွက်တွေက ကစီဓာတ် ချက်လုပ်အားကောင်း ရက် (၁၃၀)ရှိ မနောသုခစပါးသည် အနှံဖြစ်ကာလ (၃၀)ရက်၊ အစေ့ဖြစ် ကာလ(၃၀)ရက် နှစ်ရက်ပေါင်း ရက်(၆၀)ကို (၁၃၀)မှ နှုတ်ရက် (၇၀)မြောက်နေ့ဟာ စတင်ဖြစ်တဲ့နေ့လို့သတ်မှတ်နိုင်။ အနှံလောင်းစဖြစ်တဲ့(၇၀)ရက်နေ့က (၁၅)ရက်ကို နှုတ်၍ ကျန် (၅၅) ရက်မြောက်နေ့ကစပြီး နောက်ကျ ပင်ပွားတွေထွက်တဲ့နေ့။ အဲဒီကာလကို ပုလဲမကျွေးရပါ။

ရေဖြတ်ပေးရမည်။ အထွက်နှုန်းမထိခိုက်ဘူး။

၆။ မျိုးစေ့မှန်ပြီးအပင်သန်ရန် စပါးဆားရေစိမ်ခြင်းကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည်။

ယနေ့စပါးခင်းများတွင် မျိုးစေ့ဘောင် ပိုး/ရောဂါနှင့် ပေါင်းမြက်စေ့များကို ပွဲမဝင်မှီအပြင်က ကျင်းပဆိုသကဲ့သို့ ဆားရေစိမ်ခြင်းအားဖြင့် ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

ဆားကြမ်း (၄) ပိဿာ + ရေ (၈)ဂါ လံ ရောမွှေဆားပျော်လျှင် ကြက်ဥ(သို့)ဘဲဥကို သိပ်သည်းဆ တိုင်းပါလည်းကောင်း ကြက်ဥ(သို့) ဘဲဥ ရေပေါ် ပေါ်နေလျှင် သိပ်သည်းဆ

(၁.၀၈)နှင့်မည်နေပြီဖြစ် စပါးမျိုးစေ့(၈)ပြည်ကိုစ၍ ဆားရေစိမ်ပါ။ သေချာစွာမွေပေးပြီး ပေါ်နေသောစပါးစေ့များကို ခပ်ယူပြီး

ရေဆေး (စင်ကြယ်အောင်)ပြီး စပါးစပ်ပြုတဲ့ထိဆောင်ရွက် ကျန်သောစပါးစေ့တွေကိုလည်း ဆားရေ စိမ်ရာမှာ ကြက်ဥနဲ့ပြန်တိုင်းပြီးမှ စပါးမျိုးစေ့ (၈) ပြည်စီစိမ် (၃)ကြိမ်စိမ်(၁ ၁/၂) တင်းကို) လျှင် ပိုကောင်းသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဆားရေစိမ်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးသည် စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူတိုင်း မဖြစ်မနေ လုပ်သင့် သော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

စပါးမျိုးစေ့ (၄) ပြီမှ (၈) ပြီ

၇။ **ရောဂါကင်းသောပျိုးပင်ရအောင်လုပ်ဆောင်ရမည်။**

- ရောဂါနှင့်ဖြုတ်ပိုးမကျခဲ့တဲ့ အကွက်မှာ ပျိုးထောင်ပါ
- ရောဂါကျခဲ့တဲ့စပါးကို ပျိုးအဖြစ်ပြန်မသုံးရ
- မျိုးစေ့နှုန်းကို လိုအပ်သည်ထက် ပိုမသုံးရ
- သဘာဝမြေဩဇာ၊ စပ်ဖွဲပြာများများထည့်ပါ
- သမန်းပုတ်၊သမန်းအေး၊သမန်းပြင်ညီအောင်လုပ်ပါ
- ပျိုးခင်မှာ ပုလဲခါတ်မြေဩဇာလုံးဝ မသုံးရ
- ဧရိယာကျဉ်း အစိုဘောင်နှင့် ပျိုးထောင်ပါ

၈။ **စိုက်စနစ် (စိုက်နည်း) မှန်အောင်စိုက်ရမည်။**

- ပျိုးသက်(၁၅) ရက် (သို့) (၂၀) ရက်သားမှား ကောက်စိုက်ပါ
- တိမ်တိမ်စိုက်ပါ
- စိတ်စိတ်စိုက်(မြေညှိလျှင်)
- လက်စ အနည်းအများသည် စပါးအထွက်ကို အဆုံးအဖြတ်မပြုပါ
- အမြစ်မနာကျင်အောင်လုပ်ဆောင်ပါ
- နောက်ကျပင်ပွားတွေ မပွားအောင်လုပ်ပါ

စိုက်စနစ်(၄)မျိုးမှာပါတဲ့ (က) ပျိုးထောင်စိုက်

(ခ) ကြဲစိုက်

(ဂ) SRI နဲ့စိုက်

(ဃ) Drum Seeder နဲ့စိုက်

၉။ စပါးပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်ဆင့်ကို သိဖို့လိုသည်။

	အသက်ရက်	အပင်ဖြစ်ထွန်းမှုအဆင့်
	၀	မျိုးစေ့ချိန်
	၁၀	ပျိုးခင်ကာလ
ပျိုးသက်	၂၀	ကောက်စိုက်ချိန် (စိုက်ခင်း စူပါ ၁/၂ + ပိုတက် ၁/၄)
	၃၄	ကောက်ပင်လှန်ချိန် (၁၄ရက် တွင် ပုလဲ ၁/၃)
ကောက်စိုက်	၄၀	အနှံပါပင်ပွားလှိုင်လှိုင်ပွားချိန်
ပြီးရက်	၆၀	အနှံပါပင်ပွားများများကုန်ဆုံးချိန်
(၂၀)ပြည့်	၆၈	ဂုတ်ဆစ်ဖြစ်ချိန်(အနှံပေါင်းဖြစ်တည်ချိန်) ပိုတတ် ၁/၄ကျွေး
	၇၀	အနှံလောင်းဖြစ်တည်ချိန်
	၇၅	အစေ့လောင်းဖြစ်တည်ချိန်
	၈၂	အလံရွက်ထွက်ချိန် (ပုလဲ ၁/၃ ကျွေး)
	၈၅	မျိုးပွားအင်္ဂါဆဲလ်များ စတင်မျိုးပွား
အနှံမထွက်မှီ	၉၅	မျိုးပွားအင်္ဂါဆဲလ်များပွားမှု ပြီးဆုံးချိန် (ပုလဲ ၁/၃ ကျွေး)
၅ရက်အလို	၁၀၀	အနှံထွက်ချိန်/ ပန်းပွင့်ချိန်

	၁၁၀	ဝတ်မှုန်ကူး/သန္ဓေအောင်/နို့ရည်တည်ခြင်း
	၁၁၅	နို့ရည်တည်ခြင်း
	၁၂၀	အစေ့တွင်းစာ မာချိန်
	၁၂၅	အဝါရောင်သန်းချိန်
	၁၃၀	ရင့်မှည့်ချိန်

၃၀ + ၃၀ = ကျန်တာသက်တမ်းက နှုတ်ရင်

၁၀။ စပါးမျိုးများ(Popular Rice Production)

စဉ်	စပါးမျိုး	အသက်ရက်	ပင်ပွား	တစ်နံပါတ် အောင်စေ့	အစေ့(၁၀၀၀)	တစ်ဧက အထွက်နှုန်း
၁	ယာ(၂)ထွန်း	၁၀၀	၇-၉	၁၀၀	၂၁.၉၀	၆၀-၈၀
၂	IR-747	၉၅-၁၀၀	၈-၁၀	၉၃	၂၁.၃၀	၆၀-၈၀
၃	ဆင်းနွယ်ရင်	၁၁၀	၁၂-၁၄	၁၄၃	၂၆.၀၀	၉၀-၁၀၀
၄	ရွှေမြန်မာ	၁၁၅	၁၀-၁၂	၂၁၃	၂၆.၀၀	၁၁၀-၁၃၀
၅	MR(9)	၁၁၅-၁၂၀	၉-၁၀	၁၁၀	၂၃.၀၀	၇၀-၁၀၀
၆	သီးထပ်ရင်	၁၀၀-၁၁၅	၈-၁၀	၁၀၅	၂၄.၀	၁၀၀-၁၂၀
၇	မနောသုခ	၁၃၀-၁၃၅	၁၀-၁၂	၁၇၀	၂၅.၅	၁၀၀-၁၂၀
၈	ရွှေဘို(၁)	၁၃၀-၁၃၅	၁၀-၁၂	၁၀၂-၁၀၇	၂၇.၀	၁၀၀
၉	ဆင်းသွယ်လတ်	၁၃၅	၉-၁၁	၂၄၆	၂၇.၉၀	၉၀-၁၂၀
၁၀	ဆင်းဧကရီ(၃)	၁၃၀-၁၃၅	၁၀-၁၂	၁၅၈	၂၇.၉၀	၈၀-၁၀၀

၁၁	ကျော်ဇေယျ	၁၃၅-၁၄၀	၁၀-၁၂	၁၀၆	၂၅.၀၀	၁၀၀-၁၂၀
၁၁	ဆင်းသုခ	၁၄၀	၁၀-၁၂	၂၂၀	၂၀.၆၀	၉၀-၁၃၅
၁၂	မနော်ဟရီ	၁၄၀-၁၄၅	၈-၁၀	၂၅၀	၁၆.၀၀	၈၀-၁၀၀
၁၃	မှော်ဘီ-၂	၁၄၀-၁၄၅	၁၀-၁၂	၁၂၀-၁၅၀	၂၆.၅	၁၀၀-၁၂၀
၁၄	ရွှေဝါထွန်း	၁၄၀-၁၄၅	၁၀-၁၂	၁၅၀	၂၄.၃၀	၈၀-၁၀၀
၁၅	ဧရာမင်း	၁၄၀-၁၄၅	၁၀-၁၂	၁၆၀	၂၄.၀၀	၆၀-၉၀
၁၆	နံကား	ဒီလလယ်	၆-၈	၁၄၂	၂၁.၇၅	၅၀-၇၀
၁၇	အင်းမရဲဘော်	ဒီလလယ်	၁၀-၁၅	၁၇၀	၂၇.၀၀	၆၀-၇၀
၁၈	လုံးသွယ်မွှေး	နီဝင်ဘာလကုန်	၉-၁၀	၁၇၀	၂၆.၈၀	၅၀-၇၀
၁၉	ပေါ်ဆန်းမွှေး	ဇန်နဝါရီလလယ်	၆-၈	၁၈၀	၃၀.၀၀	၄၀-၅၀

၁၁။ သီးနှံနှင့်စိုက်ပျိုးရေးသုံးစွဲမှုကိုလည်း ချင့်ချိန်စွာ သုံးစွဲဖို့လိုလာပါပြီ
စပါးသီးနှံဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုအရ ရေလိုအပ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	စပါးပင်အခြေအနေ	အသက်ရက်(မျိုးစေ့ချပြီး)	ရေလိုအပ်မှု
၁	အမြစ်တွယ်စအချိန်	၁-၁၀ရက်	ရေလုံးဝမလို
၂	အမြစ်ပွားစအချိန်	၁၁-၂၀ရက်	ရေအနည်းငယ်မလို(စွတ်စို)
၃	အမြစ်ပွားလှိုင်ချိန်	၂၁-၂၅ ရက်	ရေအများဆုံးလို၁"-၁ ၁/၂"
၄	ပင်ပွားစချိန်	၂၅ရက်	ရေလို(စွတ်စို)
၅	ပင်ပွားလှိုင်ချိန်	၃၅ရက်	ရေလို(စွတ်စို)

၆	ပင်ပွားသိမ်းချိန်	၄၅-၅၅ရက်	ရေလုံးဝမလို ရေဖြတ်ပေး
၇	မိုးကပ်ချိန်	၅၅-၆၅ ရက်	ရေအများဆုံးလို ၂"-၃"
၈	ဖုံးလုံးချိန်	၆၅-၇၅ရက်	ရေအများဆုံးလို ၂"-၃"
၉	ခေါင်းပြူချိန်	၇၅-၈၅ရက်	ရေလို၁-၂ကြိမ်စွတ်စို
၁၀	အနှံစုံချိန်	၈၅-၉၅ရက်	ရေအနည်းငယ်လို(စွတ်စို)
၁၁	စတင်မှည့်ချိန်	၉၅-၁၀၅ရက်	။
၁၂	လုံးဝရင့်မှည့်ချိန်	၁၀၅-၁၁၀ရက်	ရေမလိုပါ

၁၂။ စပါးအထွက်တိုးစေသော အင်္ဂါရပ်များ

(က) ပထမအင်္ဂါရပ် - စပါးခင်းမှာ ကြီးထွားသန်စွမ်းသော အနှံတွေများလေ စပါးအထွက်တိုးလေ

(ခ) ဒုတိယအင်္ဂါရပ်- တနံ့ပါ အစေ့အရေအတွက်များလေ
စပါးအထွက်တိုးလေ(အနှံအောင်ဖို့လို)

(ဂ) တတိယအင်္ဂါရပ်- စပါးစေ့(၁၀၀)ရှိတိုင်း အစေ့(၈၀)အောင်လျှင်
အောင်စေ့%၈၀ရှိတာကြောင့်

အောင်စေ့များလေ စပါးအထွက်တိုးလေ

(ဃ) စတုတ္ထအင်္ဂါရပ်- စပါးစေ့အလေးချိန်စီးလျှင် စပါးအထွက်တိုး(တတင်းမှာ ၁၆ ပြီမရှိဘဲ
(၄၆)ပေါင်စီးလျှင် အထွက်တိုး)

အတိုချုပ်မှာချင်တာကတော့ အနံ့ပါအစေ့အရေအတွက်များကာ အောင်စေ့များခဲ့လျှင် အစေ့
အလေးချိန်စီးအောင် လုပ်ဖို့က ဒို့လယ်သမားများရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။

စံကွက်ရိတ်(၄.၁၆)ftရှိ တုတ်တရောင်းနဲ့ စပါးရိတ်လို့
အဲဒီအကွက်မှာ(၂)ပြီထွက်ရင်×၈၀၀/၁၆တင်း(၁၀၀) ထွက်ပြီလို့မှတ်။
နို့ဆီဗူး(၁၀)ဗူး×၈၀၀/၁၂၈=၆၂တင်းထွက်

၁၃။ ပင်ပွားအမျိုးအစားခွဲခြားတတ်ဖို့လိုသည်

အနှံထွက်နိုင်သော ပင်ပွားနှင့် အနှံမထွက်နိုင်သောပင်ပွား(၂)မျိုးရှိတာ သိဖို့လို

စဉ်	အနှံထွက်နိုင်တဲ့ပင်ပွား	အနှံမထွက်နိုင်တဲ့ပင်ပွား
(က)	စောစောထွက်တဲ့ပင်ပွား	အနှံလောင်းမဖြစ်မှီ(၁၅)ရက်ခန့်အလိုမှာ ပွားတဲ့နောက်ကျပင်ပွား
(ခ)	ကြီးထွားသန်စွမ်း	သေးလှိတယ်
(ဂ)	ကောက်ကွက်အတွင်း အရှည်ဆုံးပင်ပွား၏ ပင်ရပ်သုံးချိုးနှစ်ချိုးထိမြင့်	သုံးချိုးနှစ်ချိုးထက်နိမ့်တယ်
(ဃ)	အရွက်(၃-၄)ရွက်ခန့်ရှိ	အရွက် ၂-၃ရွက်ခန့်သာရှိ
(င)	အရွက်အရောင်အစိမ်း	အရွယ်သေးသွယ်ပြီး အရောင်ဖျော့
		အနှံထွက်ရင် အနှံစွေတယ် အနှံမအောင်ဘူးကို ပြောတာ

*ကောက်စိုက်ပြီးရက်ပေါင်း(၂၀)မြောက်ခန့်မှာရှိတဲ့ ပင်ပွားအရေအတွက်နဲ့ အရွယ်အစားဟာ စပါးအထွက် အနည်းအများကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်တယ်။ ထို့ကြောင့် ကောက်စိုက်ပြီး (၁၀)ရက်အတွင်းမှာ “ပုလဲမြေဩဇာ” ကို ကျွေးမှ ပင်ပွားများမည်။ ပင်ပွား ကြီးထွားသန်စွမ်းမည်။

၁၄။ အနှံအရေအတွက်များအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင်

ပင်ပွားစောစောထွက်ရင်	ပင်ပွားနောက်ကျထွက်ရင်
ပင်ပွား ကြီးထွားသန်စွမ်းတယ်	ပင်ပွားသေးလှီတယ်
အနှံ့အောင်တယ်	အနှံ့စွေ့တယ်
တနံ့ပါအစေ့များတယ်	တနံ့ပါအစေ့နည်းတယ်
လုံးပိန်လုံးညက်နဲ့အဖျင်းနည်းတယ်	လုံးပိန်လုံးညပ်အဖျင်းများ
အောင်စေ့များ	အောင်စေ့နည်းတယ်
စပါးအထွက်တိုး	စပါးအထွက်နည်း

ထို့ကြောင့် ကြီးထွားသန်စွမ်းတဲ့ပင်ပွားတွေရှိရရေးအတွက် ပင်ပွားစောစောထွက်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းဟာ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ အနှံ့အရေအတွက်များစေရန်အတွက်

(က) ပျိုးဝါးခြမ်းရအောင် ပျိုးထောင်ရမည်။

(ခ) တိုတုတ်သန်မာအမြစ်ဖွာတဲ့ ပျိုးရအောင်ပျိုးထောင်

(ဂ) အရွယ်ညီတဲ့ ပျိုးပင်တွေရအောင် ပျိုးထောင်ရမည်။

(ဃ) ရောဂါကင်းတဲ့ပျိုးပင်တွေရအောင်ပျိုးထောင်

*ပင်ပွားကြီးထွားသန်စွမ်းလေ၊ အနှံ့အောင်လေ၊ တနံ့ပါအစေ့အရေအတွက် များလေ၊ အောင်စေ့များလေ စပါးအထွက်တိုးမှာဖြစ်တယ်။

၁၅။ တနံ့ပါအစေ့အရေအတွက်များအောင်လုပ်ရမည်။

အနှံ့လောင်းမဖြစ်မီ(၂)ရက်ခန့်အလိုမှာ ကုပ်ဆစ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ကုပ်ဆစ်ဖြစ်ချိန်ကစပြီး ဖုံးတုံးလုံးတုံး ဖြစ်ချိန်ကာလအတွင်း တနံ့ပါ တစေ့အရေအတွက် အနည်းအများကို အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။

စပါးစေ့ဖြစ်ပေါ်ပုံမှာ

ပထမကုပ်ဆစ်ဖြစ်၊ ဒုတိယအနှံကိုင်း၊ တတိယအနှံခက်၊ စတုတ္ထအနှံထိပ်ဆုံးပိုင်းမှစပြီး အောက်ဆုံး ပိုင်းအထိ အနှံစေ့တွေ တဆင့်ပြီးတဆင့်ဖြစ်ပေါ်သည်။

အနှံစေ့သေဆုံးမှုသည် ရာသီဥတု ဆိုးရွားမယ်။ မြေဩဇာချို့တဲ့မှုကြောင့် သေဆုံးမှုပိုများသည်။ ၎င်းသေဆုံးမှုကို နုတ်ပယ်ပြီး ကျန်သော ပမာဏသည် တနံပါအစေ့အရေအတွက်ဖြစ်သည်။

အနှံစေ့အရေအတွက်လျော့နည်းမှုမဖြစ်အောင် ကုပ်ဆစ်ဖြစ်ချိန်တွင် ပိုတက်၁/၂(သို့)၁/၄ ကျွေးရမည်။ ပုလဲမကျွေးရပါ။ အလံရွက်ထွက်ပြုစမှ ပုလဲမြေဩဇာကျွေးရမည်။ မိုးစပါး၁/၃ နှင့် နွေစပါး၂/၃ ကျွေးပါ။

အနှံလောင်းဖြစ်ချိန်မှ အစပြု၍ အနှံပေါ်မှာ အနှံကိုင်းအနှံခက်တွေ ဖြစ်ပေါ်ကြသည်။ အနှံခက်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနဲ့အတူ အနှံစေ့တွေလဲ ထိပ်ပိုင်းမှစ၍ အနှံအောက်ပိုင်းအထိ တဆင့်ပြီးတဆင့် ဖြစ်ပေါ်စေ သည်။ အနှံအရေအတွက်များရင် အနှံစေ့စေ့ပြီး တနံပါအစေ့အရေအတွက် နည်းစေသည်။

အဓိကသတိပြုရမည့်အချက်မှာ အနှံလောင်းမဖြစ်မီ(၁၅)ရက်အလိုခန့်မှ အနှံလောင်းဖြစ်ပြီး (၅)ရက် ကြာကာလအတွင်း ပုလဲမြေဩဇာ မကျွေးရပါ။ ရေဖြတ်ပြီး နောက်ကျပင်ပွား မပွားဘူး။ အမြစ်တွေ ကျန်းမာစေသည်။

ပင်ပွားကြီးထွားသန်စွမ်းရင် ထွက်လာတဲ့အနှံတွေ အောင်တယ်။ အနှံအောင်ရင် အစေ့သေဆုံးမှု နည်း တယ်။ တနံပါ အစေ့အရေအတွက်များသည်။

ထို့ကြောင့် ကောက်စိုက်ပြီးရက်ပေါင်း(၂၀)ကာလအတွင်းမှာ ထွက်လာတဲ့ ပင်ပွားအရေအတွက်နဲ့ ပင်ပွားအရွယ်အစားဟာ စပါးအထွက်နှုန်း အနည်းအများကို အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။

ကုပ်ဆစ်ဖြစ်ချိန်မှာ ပုလဲကျွေးရင်

(၁) နောက်ကျပင်ပွားတွေပွားမယ်။ စပါးငယ်မှုပြန်ပြီး အပင်ပွားစီးချိန် ကြာရှည်စေမည်။

(၂) တနံပါအစေ့အရေအတွက် ရှိသင့်တာထက် ပိုများလာမယ်။ အထက်ပိုင်းရှိ စပါးရွက်များ ရှည်ထွက်လာ စေပြီး လောင်းရိပ်မိစေကာ စပါးရွက် ဂစီဓါတ် ချက်လုပ်ကျဆင်းစေ ကစီဓါတ် မလုံလောက်ရင် အဖျင်းစေ့များ အောင်စေ့နည်းမယ်။

စပါးပင်အောက်ဆုံးပိုင်းမှာရှိတဲ့ အဆစ်သုံးဆစ်ရှည်ထွက်လာပြီး အပင်ယိုင်လဲစေသည်။ သတိပြုရမည့် အချက်ဖြစ်သည်။ သတိပြုရမည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုပ်ဆစ်ဖြစ်ချိန် ပုလဲမကျွေးရပါ။

ဖုံးတုန်းလုံးတုန်းကာလအတွင်းတွင်

မိုးလိုမိုးခေါင် ရေကြီးနစ်မြုပ်ဖြစ်ရင်

တိမ်ထူပြီး မိုးအုံ့ရက်ကြာရှည်ရင်

ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်ဖျက်ဆီးရင်

အထူးသဖြင့် ပုလဲမြေဩဇာ ချို့တဲ့ရင် အနှံ့စေ့တွေ သေဆုံးမယ်

တချို့ အနှံ့စေ့တွေ လုံးပိန်လုံးညက် အရွယ်သေးငယ်သွားတယ်။

ထို့ကြောင့် အနှံ့စေ့တွေ သေဆုံးမှုနည်းအောင် အလံ့ရွက်ထွက်ပြုစေချိန်မှာ ပုလဲမြေဩဇာကျွေးရမည်။

(ဒုတိယအကြိမ်)

အထူးသတိပြုရန်မှာ စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများအနေဖြင့် အနှံ့မထွက်မီ (၁၅)ရက်အလိုနဲ့ အနှံ့ထွက် ပြီး (၂၅)ရက် စုစုပေါင်း ရက်(၄၀)ခန့်အတွင်း နေသာချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်အောင် ချိန်ကိုက်မျိုးစေ့ချရမည်။ စပါး ပင်များသည် ၎င်းအချိန်တွင် နေရောင်ခြည်ရရှိသည်နှင့်အမျှ ဂစီဓါတ်များများ ချက်လုပ်နိုင်ပြီး အောင်စေ့များ စေသည်။

၁၆။ အောင်စေ့အရေအတွက် များရမည်။

စပါးအထွက်နှုန်း အနည်းများသည် အောင်စေ့ပါဝင်မှု အနည်းအများပေါ် မူတည်သည်။ အစေ့(၁၀၀)မှာ အောင်စေ့(၈၀)ထက် မနည်းအောင်မှ စပါးအထွက်တိုးသည်။

ထို့ကြောင့် အောင်စေ့ အနည်းအများကို ဖြစ်ပေါ်စေသော

(က) ပျိုးပင်အရည်အသွေး-ပျိုးပင်သန်မှ ပင်ပွားသန်မည်။ အနှံ့သန်ပြီး အောင်စေ့များသည်။

(ခ) ကောက်ပင်လှန်ချိန် နောက်ကျရင် ပင်ပွားနောက်ကျ ပင်ပွားမသန်ဘူး။ အောင်စေ့နည်းမည်။

(ဂ) အဟာရဓါတ် ချို့တဲ့မှု မဖြစ်စေရ။ (N,P,K)

(ဃ) အမြစ်သန်စွမ်းမှု ကောင်းရမည်။ အနှံထွက်ပြီးနောက်ပိုင်း အမြစ်တွေ မသန်ရင်အောင်စေ့နည်းမည်။

(င) စပါးပင်ပုံစံ အောက်ဆုံးအဆစ်(၃)ဆစ် ရှည်လာလျှင် စပါးပင်ယိုင်လဲပြီး အောင်စေ့နည်းသည်။

(စ) ရာသီဥတုမှာ အလံရွက် ထွက်ပြုစအချိန်မှ အနှံထွက်ပြီး (၂၅)ရက်ခန့်ကာလအတွင်း တိမ်ထူပြီး မိုးအုံ့ရက်ကာလ ကြာရှည်လျှင် အောင်စေ့နည်းသည်။

*စပါးအထွက်နည်းခြင်းသည် အောင်စေ့နည်းလို့ဖြစ်တယ်။ တနှံပါ အစေ့အရေအတွက် လွန်လွန်ကဲကဲ များရင် အောင်စေ့နည်းသည်။ အနှံလောင်းမဖြစ်မီ (၂)ရက်အလို သို့မဟုတ် ဂုတ်ဆစ်ဖြစ်ချိန်မှာ ပုလဲမြေဩဇာကျွေးရင် မကောင်းဘူး။

အနှံမထွက်မီ(၅)ရက်အလိုမှာ ပုလဲမြေဩဇာကို တတိယအကြိမ် ကျွေးပါ။ မိုးစပါး၁/၃ နဲ့ နွေစပါး ၂/၃ ကျွေးပါ။ ပုလဲမြေဩဇာ ကျွေးရင် စပါးရွက်တွေကစီဓါတ်ချက်လုပ် အားကောင်းမည်။ အောင်စေ့များသောမျိုးကို အသုံးပြုရမည်။

-အစေ့အရွယ်သေးငယ်ပြီး အောင်စေ့ရာနှုန်းများသော စပါးမျိုးကို ရွေးချယ်အသုံးပြုပါ။

-အောင်စေ့အနည်းအများသည် စပါးရွက်မှ ချက်လုပ်သော ကစီဓါတ်ပမာဏပေါ် မူတည်သည်။

*အနှံလောင်းမဖြစ်မီ(၁၅)ရက်အလိုမှ အနှံလောင်းဖြစ်ပြီး (၅)ရက်အတွင်း ပုလဲမြေဩဇာ မကျွေးရ။ ဘေးဖြစ်စေသည်။ ကျွေးခဲ့လျှင် နောက်ကျပင်ပွားတွေ ပွားလာမည်။ အနှံစွေ့မယ်။ ထိပ်ပိုင်းက စပါးရွက်တွေ ရှည်ပြီး ကိုင်းညွတ်လာမယ်။ အောက်ပိုင်းရှိတဲ့ စပါးရွက်တွေ လောင်းရိပ်မိပြီး ကစီဓါတ်ချက်လုပ်အား ကျဆင်း စေသည်။

၁၇။ အစေ့အလေးချိန်စီးရမည်။

စပါးရင့်မှည့်ချိန်သည် စပါးပင်၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သည်။ စပါးပင်အသက်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ အမြစ်တွေ ညောင်းလာပြီး မသန်စွမ်းဖြစ်ကာ အမြစ်တွေဟာ ရေနဲ့ အဟာရဓါတ် စွမ်းအားပြည့် မထုတ်ယူနိုင် ဘူး။ ကစီဓါတ်ချက်လုပ်နိုင်စွမ်းလဲ ကျဆင်းစေသည်။ ကစီဓါတ် မလုံလောက်သောအခါ စပါးအတွင်း ဆန်စေ့ အပြည့်အဝ မကြီးထွားနိုင်ပဲ အဖျင်းစေ့တွေ အဆန်ချောင်တာတွေ ဖြစ်စေသည်။

ထို့ကြောင့် အနှံမထွက်မီ (၅)ရက်ကို ပုလဲကျွေးပါ။

အလံရွက် ထွက်ပြုစအချိန်မှ အနှံထွက်ပြီး (၂၅)ရက်ကြာ ကာလအတွင်း နေသာချိန်တွေနဲ့ တိုက်ဆိုင်အောင် မျိုးစေ့ချရမည်။

ဆန်စေ့ကြီးထွားရင် အစေ့အလေးချိန် ပုံမှန်ထက် မလျော့ဘူး။ လုပ်ဆောင်ရမည့် အချက်(၂)ချက်ရှိ

(၁) အနှံ့မထွက်မီ ကာလတွင် အနှံ့စေ့ သေဆုံးမှုနည်းအောင်နဲ့ အစေ့အရွက်အစား ငယ်မသွားအောင် လုပ်ရမည်။ စပါးလုံးအရွယ်အစား ပုံမှန်အတိုင်း ကြီးထွားအောင်လုပ်

(၂) အနှံ့မထွက်မီကာလတွင် စပါးလုံးအတွင်း ကစီဓါတ်ပြည့်ဝအောင် လုပ်ဆောင်ရမည်။ စပါးလုံးအတွင်း ဆန်စေ့ကြီးထွားအောင် လုပ်ပေးရမည်။

